

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.01.292>

JEL classification: H20, H87, F41, F63, E62

UDC: 336.02:339.9

Мирослава БУБЛИК

доктор економічних наук, професор, професор,
кафедра менеджменту і міжнародного підприємництва,
Національний університет «Львівська політехніка», Україна
E-mail: my.bublyk@gmail.com
ORCID iD: 0000-0003-2403-0784

Тетяна ПІХНЯК

кандидат економічних наук, доцент, доцент,
кафедра менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування,
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, Україна
E-mail: t_pikhniak@univer.km.ua
ORCID iD: 0000-0002-3301-3495

ФОРМУВАННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

АНОТАЦІЯ

Вступ. Розвиток міжнародної економічної діяльності (МЕД) потребує адаптації фіскальної політики для забезпечення конкурентоспроможності та стійкого економічного зростання. Особливості фіскальної та митної політики набувають особливої актуальності у контексті глобалізації, адже ефективне управління податковими і митними інструментами визначає здатність країни інтегруватися у світову економіку, стимулювати торгівлю та залучати інвестиції.

Мета. Дослідити підходи до формування фіскальної політики в умовах розвитку МЕД для підвищення конкурентоспроможності України.

Метод (методологія). У процесі роботи використано методи аналізу, синтезу, порівняння, обґрунтування, абстрактно-логічний, графічний та табличний.

Результати. У контексті МЕД досліджено особливості фіскальної та митної політик, виділено їх складові, інструменти, відмінності та сфери впливу. Обґрунтовано, що митна політика підпорядкована загальній фіскальній, оскільки фіскальна політика охоплює як внутрішні, так і зовнішні аспекти економіки, регулюючи доходи й видатки держави, а митна – зосереджена тільки на зовнішньоекономічній діяльності.

Розглянуто сучасні підходи до формування фіскальної політики, проведено їх класифікацію за 6 ключовими напрямками: гармонізація, фіскальна стабільність, податкова інноваційність, стимулювання МЕД, цифровізація та глобальна адаптація.

Проведено порівняння існуючих податкових і митних інструментів стимулювання МЕД та залучення інвестицій в Україні та Китаї. Встановлено значну відмінність в ефективності їх застосування, зумовлену наявними податковими і митними пільгами в Китаї та слабкою інфраструктурною підтримкою митних процедур в Україні. Виявлено, що митна політика Китаю є адаптованою до потреб міжнародного ринку завдяки функціонуванню спеціальних економічних зон (СЕЗ). Податкова політика України потребує вдосконалення щодо прозорості, цифровізації та підтримки інноваційних секторів. Рекомендовано розширити податкові та митні стимули в Україні, спростивши митні процедури і впровадивши цифрові

© Мирослава Бублик, Тетяна Піхняк, 2025

Отримано: 11.01.2025 р.

Рекомендовано до друку: 06.02.2025 р.

Опубліковано: 26.03.2025 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Як цитувати: Бублик М., Піхняк Т. Формування фіскальної політики в умовах розвитку міжнародної економічної діяльності. *Економічний аналіз*. 2025. Том 35. № 1. С. 292-301. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.01.292>

інструменти. Запропоновано удосконалення фіскальної політики розпочати з гармонізації податкового та митного законодавства України з вимогами ЄС та СОТ.

Ключові слова: фіскальна політика; міжнародна економічна діяльність; розвиток економічної діяльності; Україна; Китай.

Вступ

У сучасному глобалізованому світі проблема формування фіскальної політики в умовах розвитку міжнародної економічної діяльності (МЕД) набуває з кожним роком більшої актуальності. Це зумовлено потребою адаптації фіскального регулювання національних економік до мінливих глобалізаційних та інтеграційних процесів. Сутність даної проблеми полягає в пошуку балансу між стимулюванням МЕД та забезпеченням фіскальної стабільності й економічного зростання на національному рівні.

Зростання МЕД, як вважають дослідники [1-3], ставить перед урядами держав завдання забезпечення конкурентоспроможності власної фіскальної політики з метою збільшення іноземних інвестицій для підтримки національного бізнесу. Автори [4-6] зосереджують свою увагу на розробці таких податкових систем, які б стимулювали експорт, регулювали імпорт, сприяли розвитку транснаціональних корпорацій, а також запобігали появі різноманітних способів ухилення від сплати податків. На думку науковців [7-9], важливо створити сприятливі умови для залучення іноземного капіталу через зниження податкового тиску та впровадження інших економічних стимулів. Ефективне митне регулювання, як обґрунтовано в [10-13], повинно забезпечувати баланс між захистом національного ринку та сприянням міжнародній торгівлі. Оскільки умови МЕД створюють виклики для державного бюджету, як сказано в [14-16], то фіскальна політика має забезпечувати стабільність надходжень при одночасному стимулюванні економічного зростання. Участь у МЕД збільшує вразливість до глобальних фінансових криз, що на думку вчених [17-20], потребує розробки стабілізаційних механізмів у фіскальній політиці. Також інтеграція в МЕД вимагає адаптації національних фіскальних норм до міжнародних стандартів та угод [21-25]. Завершуючи аналіз наукових публікацій [1-25],

бачимо, що звичайне збільшення міжнародних операцій підвищує ризик фінансових зловживань, які потребують ефективних механізмів контролю та моніторингу.

Загалом, проблема пов'язана із посиленням у глобалізованому світі впливу жорсткої конкуренції, відмінністю податкових систем, особливостями митної політики та різноманітними фіскальними інструментами, які часто змінюються із виникненням фінансово-економічних загроз та ризиків, тому досі не вирішеною проблемою є пошук таких збалансованих фіскальних інструментів, які здатні як стимулювати МЕД, так і забезпечувати сталий економічний розвиток на національному рівні.

Мета та завдання статті

Дослідження шляхів формування фіскальної політики в умовах розвитку МЕД, її складових, викликів та можливостей, які сприятимуть підвищенню ефективності економічного розвитку та зростанню конкурентоспроможності України, є метою нашого дослідження, що визначає наступні завдання: вивчити особливості фіскальної та митної політик у МЕД; проаналізувати сучасні підходи до формування фіскальної політики в умовах розвитку МЕД; порівняти податкові й митні інструменти щодо стимулювання міжнародної торгівлі та залучення інвестицій в Україні та Китаї.

Виклад основного матеріалу дослідження

З точки зору фундаментальних економічних концепцій фіскальна політика у переважаючій більшості наукових праць [1; 4; 22; 25] визначається як сукупність заходів уряду щодо управління державними фінансами з метою регулювання економічної діяльності. Вона охоплює податкову політику, державні витрати та бюджетне регулювання для досягнення макроекономічних цілей, таких як економічне зростання, контроль інфляції та зниження рівня безробіття. Історично термін почав активно використовуватися у XX столітті, особливо після

Великої депресії 1930-х років. Концепцію сучасної фіскальної політики побудував економіст Джон Мейнард Кейнс [1], який обґрунтував її роль у стабілізації економіки через державне втручання.

Узагальнюючи думки вчених [2-6; 14; 20; 23], митна політика, яка теж визначається як система заходів, однак, спрямованих на регулювання зовнішньоекономічної діяльності через митні тарифи, збори, квоти, а також правила експорту та імпорту товарів. Вона є інструментом забезпечення національної економічної безпеки, захисту внутрішнього ринку та збільшення доходів держави. Митна політика має глибокі історичні корені, оскільки митні тарифи існували ще у стародавні часи як засіб поповнення державної скарбниці.

Порівнюючи дані понять у контексті МЕД, слід виділити їх відмінності у сфері впливу. Так, фіскальна політика охоплює внутрішні та зовнішні аспекти економіки, регулюючи доходи й видатки держави, а митна політика зосереджена на регулюванні зовнішньоекономічної діяльності, зокрема міжнародної торгівлі. Метою фіскальної політики є досягнення макроекономічної стабільності, стимулювання економічного зростання, а також вирішення соціальних завдань. Тоді як метою митної політики є баланс між захистом національних інтересів і

стимулюванням міжнародної торгівлі. Відрізняються вони також й інструментами. Фіскальна політика використовує як інструменти податки, державні витрати, субсидії та позики. Митна ж політика в своєму арсеналі інструментів має митні тарифи, квоти, нетарифні бар'єри й адміністративні заходи.

В умовах МЕД ці відмінності майже анігуються, бо спрямовані на спільні глобальні цілі. Під впливом глобалізації фіскальна політика адаптується до умов МЕД шляхом гармонізації податкових систем, посилення міжнародної співпраці у сфері оподаткування, особливо для уникнення подвійного оподаткування, а також з метою забезпечення фіскальної стабільності. Митна політика тут теж орієнтується на міжнародні торговельні угоди, стандарти СОТ, захист внутрішніх виробників і забезпечення прозорості митних процедур.

Основна відмінність цих політик лежить у площині сфери регулювання, оскільки фіскальна політика регулює загальні фінансові аспекти економіки, тоді як митна політика є її складовою, зосередженою виключно на зовнішньоекономічній діяльності та торгівлі. У контексті МЕД митна політика доповнює фіскальну, формуючи умови для відкритості економіки та інтеграції до світових ринків, що узагальнено та згруповано в табл. 1.

Таблиця 1. Порівняння особливостей фіскальної та митної політик у МЕД

Поняття	Сфера впливу	Мета	Інструменти	Особливості	Відмінності
Фіскальна політика	Внутрішня та зовнішня економічна діяльність	Забезпечення макроекономічної стабільності, стимулювання соціально-економічного розвитку	Податки, державні витрати, субсидії, державні позики	Гармонізація податкових систем, співпраця у сфері уникнення подвійного оподаткування, забезпечення фіскальної стабільності	Орієнтована на внутрішню економіку, з урахуванням впливу глобалізації
Митна політика	Зовнішньоекономічна діяльність	Регулювання міжнародної торгівлі, захист внутрішнього ринку, забезпечення доходів бюджету	Митні тарифи, квоти, нетарифні бар'єри, адміністративні заходи	Орієнтація на міжнародні торговельні угоди, адаптація до стандартів СОТ, сприяння прозорості митних процедур	Зосереджена на регулюванні зовнішньої торгівлі та інтеграції до міжнародних ринків

Проаналізувавши відомі підходи до формування фіскальної політики в умовах

розвитку МЕД [1-25], пропонуємо класифікувати їх за 6 ключовими напрямками

(рис. 1). Напрямок гармонізації фіскальної політики спрямований на уніфікування податкових правил відповідно до міжнародних стандартів, серед яких пріоритетними є рекомендації ОЕСР, укладення угод про уникнення подвійного оподаткування для стимулювання міжнародного бізнесу, встановлення конкурентних ставок податків

для залучення інвестицій, здійснення співпраці з міжнародними організаціями (МВФ, ОЕСР, СОТ) щодо гармонізації фіскальної політики, впровадження процедур учасника ЄС з метою забезпечення спільних фінансових інтересів, а також впровадження стандартів BEPS (Base Erosion and Profit Shifting) для протидії ухиленню від оподаткування.

Рис. 1. Класифікація підходів до формування фіскальної політики в умовах МЕД

Напрямок забезпечення фіскальної стабільності спрямований на розробку бюджетної політики, орієнтованої на довгострокову стабільність державних фінансів, використання стабілізаційних фондів для зменшення впливу глобальних економічних криз, контроль рівня державного боргу з урахуванням міжнародних фінансових стандартів.

Напрямок інноваційності в оподаткуванні спрямований на запровадження цифрових податків для компаній, які працюють у сфері міжнародної електронної торгівлі, впровадження екологічних податків, які відповідають глобальним цілям сталого розвитку, а також застосування прогресивного оподаткування доходів і капіталу для зменшення нерівності. Напрямок стимулювання МЕД спрямований на надання податкових пільг для експортоорієнтованих підприємств, підтримку інноваційних секторів економіки через субсидії та податкові кредити, використання державно-приватного партнерства для залучення іноземних інвестицій.

Напрямок цифровізації та прозорості спрямований на використання цифрових технологій для автоматизації податкового адміністрування, впровадження систем моніторингу фінансових потоків для боротьби з тіньовою економікою і забезпечення прозорості фіскальної політики через відкриті дані та звітність. Напрямок адаптації до глобальних викликів спрямований на розробку фіскальних заходів для мінімізації наслідків

глобальних фінансових криз, змін у глобальних торговельних правилах і санкційних режимах, особливо через податкове регулювання екологічних стандартів.

Ці підходи спрямовані на забезпечення балансу між економічним зростанням, фіскальною стабільністю та конкурентоспроможністю в умовах розвитку МЕД та спрямовані на проведення інтеграційних процесів для протидії тіньовим потокам.

Проведемо порівняння податкових і митних інструментів щодо стимулювання міжнародної торгівлі та залучення інвестицій в Україні та Китаї [2-6; 10-25] (табл. 2). Податкова політика значно краще побудована в Китаї. Китай значно успішніше використовує податкові стимули завдяки низьким ставкам у спеціальних економічних зонах (СЕЗ) та надає високу підтримку НДДКР. В Україні податкові стимули зосереджені на секторах із низьким технологічним розвитком, як сільське господарство. Китай також має значно ефективнішу митну систему, орієнтовану на швидкість і прозорість процедур, тоді як в Україні митні процедури все ще залишаються складними і більше гальмують міжнародну торгівлю, ніж її стимулюють.

Беззаперечно, що інвестиційна привабливість Китаю вища в першу чергу через відсутність на його території повномасштабної і руйнівної війни. Окрім цього, Китай пропонує кращі умови для залучення іноземних інвестицій завдяки розвиненій інфраструктурі, стабільній політиці в багаточисленних СЕЗ і

активній підтримці міжнародних торговельних угод. Україні же вкрай необхідно вдосконалити прозорість регуляторної бази та пришвидшити цифровізацію митних процесів.

Для покращення фіскальної політики України рекомендуємо розширити спектр податкових і митних стимулів для інвесторів,

особливо в інноваційних секторах, прискорити цифровізацію митних процедур, підвищити їх прозорість, а також створити СЕЗ з комплексною інфраструктурою та стабільними умовами для бізнесу.

Таблиця 2. Порівняння податкових і митних інструментів щодо стимулювання міжнародної торгівлі та залучення інвестицій в Україні та Китаї

Критерій	Україна	Китай
Податкові інструменти		
Податкові ставки	Стандартна ставка корпоративного податку – 18%. Пільги для ІТ, сільського господарства, енергетики	Стандартна ставка корпоративного податку – 25%. Знижена до 15% для високотехнологічних зон і секторів
Податкові пільги	Податкові канікули для нових інвестицій в індустріальні парки. Зниження ПДВ для окремих експортерів	Податкові звільнення та знижки для іноземних інвесторів у СЕЗ
Оподаткування інновацій	Знижені податки для стартапів у сфері технологій	Податкові кредити для компаній, що займаються НДДКР
Угоди про уникнення подвійного оподаткування	Укладені з понад 70 країнами.	Укладені з понад 100 країнами, особлива увага до міжнародних стандартів BEPS.
Митні інструменти		
Митні тарифи	Порівняно високі ставки для імпорту сировини, низькі для експорту сільгосппродукції	Знижені тарифи для багатьох груп товарів, особливо в рамках зон вільної торгівлі
Митні пільги	Нульові тарифи для імпорту обладнання в рамках індустріальних парків.	Звільнення від мит у СЕЗ для імпорту обладнання та технологій.
Нетарифні бар'єри	Досить складні митні процедури, що уповільнюють міжнародну торгівлю	Швидке проходження митниці завдяки цифровізації процедур і спрощенню регулювань
Угоди про зону вільної торгівлі	Діє зона вільної торгівлі з ЄС, Канадою та низкою інших країн	Зони вільної торгівлі з країнами АСЕАН, Африки та іншими великими економіками
Особливості залучення інвестицій		
Інфраструктурні стимули	Індустріальні парки, розвиток портової інфраструктури	СЕЗ із повністю розвиненою інфраструктурою, портові міста з додатковими пільгами
Інвестиційні стимули	Державні програми підтримки експорту	Гарантований захист іноземних інвестицій, стабільні регуляторні умови в СЕЗ
Прозорість	Обмежена через корупційні ризики та бюрократичні перешкоди	Висока завдяки цифровізації, але все ще залежить від державного втручання

Таким чином, фіскальна політика України орієнтована на стабілізацію економіки та

залучення інвестицій через податкові пільги для окремих секторів економіки. Митна

політика має певні бар'єри через складні процедури та недостатню цифровізацію, що знижує ефективність міжнародної торгівлі. У Китаї фіскальна політика поєднує стимулювання високотехнологічних секторів із гнучким митним регулюванням, що сприяє інтеграції країни у світові ринки. Однак, в Україні діє більше угод щодо уникнення подвійного оподаткування та щодо підтримки індустріальних парків, але необхідно підвищити її прозорість й глобальну адаптацію.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Отже, дослідивши шляхи формування фіскальної політики в умовах розвитку МЕД, її складові, виклики та можливості, які сприяють економічному розвитку України, було розглянуто особливості фіскальної та митної політик, проведено аналіз сучасних підходів до її формування в умовах розвитку МЕД та проведено порівняння існуючих податкових і митних інструментів щодо стимулювання міжнародної торгівлі та залучення інвестицій в Україні та Китаї, що згруповано у такі висновки.

При порівнянні понять фіскальної та митної політик у контексті МЕД виділено підпорядкованість митної політики загальній фіскальній, оскільки фіскальна політика охоплює внутрішні та зовнішні аспекти

економіки, регулюючи доходи й видатки держави, а митна політика зосереджена на регулюванні тільки зовнішньоекономічної діяльності, зокрема міжнародної торгівлі, що також проявляється у відмінностях, сферах впливу та особливостях інструментів, що застосовуються у МЕД.

При класифікації сучасних підходів до формування фіскальної політики виділено 6 ключових груп за напрямками: гармонізація фіскальної політики, забезпечення фіскальної стабільності, інноваційність в оподаткуванні, стимулювання МЕД, цифровізація та прозорість та адаптація до глобальних викликів. Провівши порівняння податкових і митних інструментів щодо стимулювання міжнародної торгівлі та залучення інвестицій в Україні та Китаї, встановлено відмінності в їх застосування, існування різноманітних податкових і митних пільг в Китаї та слабку інфраструктурну підтримку митних процедур в Україні. Запропоновано удосконалення фіскальної політики розпочати з гармонізації податкових систем із міжнародними стандартами й стимулювання експортоорієнтованих підприємств.

Перспективами подальших досліджень є вивчення шляхів гармонізації податкового та митного законодавства України з вимогами ЄС та СОТ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Festré A. Michael Polanyi's vision of government and economics: Spanning Hayek and Keynes. *Journal of Government and Economics*. 2021. Vol. 4. P. 100026. DOI <https://doi.org/10.1016/j.jge.2021.100026>.
2. Bublyk M., Petryshyn N., Medvid R. Analysis of export policy of timber trade in the conditions of international economic activity. *Economic analysis*. 2019. Vol. 29(3). P. 5–11. DOI <http://dx.doi.org/10.35774/econa2019.03.005>.
3. Bublyk M., Petryshyn N., Medvid R. Development of export policy of forest resources trade in the conditions of european integration. *Economics. Ecology. Socium*. 2019. Vol. 3. P. 45–55. DOI <https://doi.org/10.31520/2616-7107/2019.3.4-6>.
4. Chen P., Miao X. Understanding the role of China's factors in international commodity price fluctuations: A perspective of monetary-fiscal policy interaction. *Economic Analysis and Policy*. 2024. Vol. 81. P. 1464–1483. DOI <https://doi.org/10.1016/j.eap.2024.02.022>.
5. Мазаракі А., Мельник Т. Імпорт та перспективи імпортозаміщення в Україні. *Вісник КНТЕУ*. 2012. № 6. С. 5–15.

6. Кривов'язюк І. В., Шульга М. С. Перспективи зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання України та Нідерландів. Економічні науки: зб. наук. пр. ЛНТУ. Серія "Регіональна економіка". 2022. № 19(75). С. 133–143.
7. Bublyk M., Vysotska V., Matseliukh Yu., Mayik V., Nashkerska M. Assessing losses of human capital due to man-made pollution caused by emergencies. CEUR Workshop Proceedings. 2020. Vol. 2805. P. 74–86.
8. Крисоватий А. І., Савельєв Є. В. (наук. ред.). Регіональні перетворення у світовому та українському вимірах. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 280 с.
9. Лисенко А. М., Чадай Ю. В. Структура та функції агропромислового комплексу України. Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації систем. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. С. 145–147.
10. Ставицька А., Коваленко А. Можливості реалізації експортного потенціалу України на світовому ринку. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 80(1). С. 108–113.
11. Бублик М. І., Коропецька Т. О. Аналіз методів економічної оцінки збитків, завданих лісовому господарству надзвичайними ситуаціями техногенного характеру. *Вісник НУЛП*. 2008. № 611. С. 71–80.
12. Шайда О., Косовська В., Шайда С. Особливості зовнішньоторговельної співпраці України та Німеччини. *Економіка та суспільство*. 2022. № 46. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-70>.
13. Kowalska-Styczen A., Bublyk M., Lytvyn V. Green innovative economy remodeling based on economic complexity. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*. 2023. Vol. 9(3). Article 100091. DOI <https://doi.org/10.1016/j.joitmc.2023.100091>.
14. Brown L. K., Troutt E. A reanalysis of the trade and welfare effects of export subsidies. *Economics Letters*. 2018. Vol. 25(6). P. 420–424. DOI <https://doi.org/10.1080/13504851.2017.1329>.
15. Бублик М. І., Бабій Т. І. Розвиток логістики в сучасних умовах функціонування ринку. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2009. № 19(6). С. 138–142.
16. Шипуліна Ю. С. (ред.). Механізм управління потенціалом інноваційного розвитку промислових підприємств. Суми : ТОВ "ДД" Папірус", 2012. 320 с.
17. Vural G. Comparison of Asymmetric Trade Costs: Estimated vs. Recovered. *Procedia Economics and Finance*. 2013. Vol. 5. P. 779–788. DOI [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(13\)00090-7](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(13)00090-7).
18. Bublyk M. Economic evaluation of technogenic losses of business entities on fuzzy logic based opportunities. *Zarzadzanie organizacja w warunkach niepewnosci teoria i praktyka*. 2013. P. 19–29.
19. Watson A. Trade credit, trade income elasticity and the international transmission of shocks. *Eurasian Economic Review*. 2021. Vol. 11. P. 687–733. DOI <https://doi.org/10.1007/s40822-021-00178-1>.
20. Doojav G., Luvsannyam D., Enkh-Amgalan E. Effects of global liquidity and commodity market shocks in a commodity-exporting developing economy. *Journal of Commodity Markets*. 2023. Vol. 30. Article 100332. DOI <https://doi.org/10.1016/j.jcomm.2023.100332>.
21. Бублик М. І. Модель економічного оцінювання техногенних збитків в національному господарстві. *Black Sea Scientific Journal of Academic Research. Economic Science*. 2014. № 12(05). С. 44–50.

22. Sun J., Zhang N., Sun Y., Su Y. Fiscal policy's impact on the efficiency of natural resources for a green economic recovery. *Resources Policy*. 2024. Vol. 90. Article 104660. DOI <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2024.104660>.
23. McKenna M., Le Heron R., Roche M. Living local, growing global: Renegotiating the export production regime in New Zealand's pipfruit sector. *Geoforum*. 2001. Vol. 32(2). P. 157–166. DOI [https://doi.org/10.1016/S0016-7185\(00\)00012-9](https://doi.org/10.1016/S0016-7185(00)00012-9).
24. Бублик М. І. Страхування техногенних збитків – новий сегмент на ринку екологічного страхування в Україні. *Вісник НУЛП*. 2009. № 640. С. 23–33.
25. Xie Y., Li Y. Technological progress, fiscal policy, and economic fluctuations in China: Evidence from the heterogeneous firm DSGE model during the COVID-19 pandemic. *Economic Analysis and Policy*. 2024. Vol. 84. P. 646–662. DOI <https://doi.org/10.1016/j.eap.2024.09.008>.

REFERENCES

1. Festré, A. (2021). Michael Polanyi's vision of government and economics: Spanning Hayek and Keynes. *Journal of Government and Economics*, 4, 100026. <https://doi.org/10.1016/j.jge.2021.100026>
2. Bublyk, M., Petryshyn, N., & Medvid, R. (2019). Analysis of export policy of timber trade in the conditions of international economic activity. *Economic Analysis*, 29(3), 5–11. <https://doi.org/10.35774/econa2019.03.005>
3. Bublyk, M., Petryshyn, N., & Medvid, R. (2019). Development of export policy of forest resources trade in the conditions of European integration. *Economics. Ecology. Socium*, 3, 45–55. <https://doi.org/10.31520/2616-7107/2019.3.4-6>
4. Chen, P., & Miao, X. (2024). Understanding the role of China's factors in international commodity price fluctuations: A perspective of monetary-fiscal policy interaction. *Economic Analysis and Policy*, 81, 1464–1483. <https://doi.org/10.1016/j.eap.2024.02.022>
5. Mazaraki, A., & Melnyk, T. (2012). Imports and prospects for import substitution in Ukraine. *Visnyk KNTEU*, 6, 5–15.
6. Kryvoviazuk, I. V., & Shulha, M. S. (2022). Prospects of foreign economic activity of business entities in Ukraine and the Netherlands. *Economic Sciences: Collected Scientific Works of LNTU. Series "Regional Economy"*, 19(75), 133–143.
7. Bublyk, M., Vysotska, V., Matseliukh, Y., Mayik, V., & Nashkerska, M. (2020). Assessing losses of human capital due to man-made pollution caused by emergencies. *CEUR Workshop Proceedings*, 2805, 74–86.
8. Krysovatty, A. I., & Saveliev, Y. V. (Eds.). (2016). *Regional transformations in the global and Ukrainian dimensions*. Ternopil: TNEU.
9. Lysenko, A. M., & Chadai, Y. V. (2022). Structure and functions of Ukraine's agro-industrial complex. In *Development of Accounting, Auditing and Taxation under Innovative Transformation* (pp. 145–147). Kropyvnytskyi: CNTU.
10. Stavytska, A., & Kovalenko, A. (2023). Opportunities for realizing Ukraine's export potential in the world market. *Halytskyi Economic Bulletin*, 80(1), 108–113.
11. Bublyk, M. I., & Koropetska, T. O. (2008). Analysis of economic damage assessment methods caused to forestry by man-made emergencies. *Bulletin of NULP*, 611, 71–80.
12. Shaida, O., Kosovska, V., & Shaida, S. (2022). Features of foreign trade cooperation between Ukraine and Germany. *Economics and Society*, 46. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-70>

13. Kowalska-Styczen, A., Bublyk, M., & Lytvyn, V. (2023). Green innovative economy remodeling based on economic complexity. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 9(3), 100091. <https://doi.org/10.1016/j.joitmc.2023.100091>
14. Brown, L. K., & Troutt, E. (2018). A reanalysis of the trade and welfare effects of export subsidies. *Economics Letters*, 25(6), 420–424. <https://doi.org/10.1080/13504851.2017.1329>
15. Bublyk, M. I., & Babii, T. I. (2009). Development of logistics in current market conditions. *Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine*, 19(6), 138–142.
16. Shypulina, Y. S. (Ed.). (2012). *Mechanism of managing the potential of innovative development of industrial enterprises*. Sumy: DD Papirus.
17. Vural, G. (2013). Comparison of asymmetric trade costs: Estimated vs. recovered. *Procedia Economics and Finance*, 5, 779–788. [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(13\)00090-7](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(13)00090-7)
18. Bublyk, M. (2013). Economic evaluation of technogenic losses of business entities on fuzzy logic-based opportunities. In *Management in Conditions of Uncertainty: Theory and Practice* (pp. 19–29).
19. Watson, A. (2021). Trade credit, trade income elasticity and the international transmission of shocks. *Eurasian Economic Review*, 11, 687–733. <https://doi.org/10.1007/s40822-021-00178-1>
20. Doojav, G., Luvsannyam, D., & Enkh-Amgalan, E. (2023). Effects of global liquidity and commodity market shocks in a commodity-exporting developing economy. *Journal of Commodity Markets*, 30, 100332. <https://doi.org/10.1016/j.jcomm.2023.100332>
21. Bublyk, M. I. (2014). Model for economic assessment of man-made losses in the national economy. *Black Sea Scientific Journal of Academic Research. Economic Science*, 12(05), 44–50.
22. Sun, J., Zhang, N., Sun, Y., & Su, Y. (2024). Fiscal policy's impact on the efficiency of natural resources for a green economic recovery. *Resources Policy*, 90, 104660. <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2024.104660>
23. McKenna, M., Le Heron, R., & Roche, M. (2001). Living local, growing global: Renegotiating the export production regime in New Zealand's pipfruit sector. *Geoforum*, 32(2), 157–166. [https://doi.org/10.1016/S0016-7185\(00\)00012-9](https://doi.org/10.1016/S0016-7185(00)00012-9)
24. Bublyk, M. I. (2009). Insurance of man-made losses – a new segment in the environmental insurance market in Ukraine. *Bulletin of NULP*, 640, 23–33.
25. Xie, Y., & Li, Y. (2024). Technological progress, fiscal policy, and economic fluctuations in China: Evidence from the heterogeneous firm DSGE model during the COVID-19 pandemic. *Economic Analysis and Policy*, 84, 646–662. <https://doi.org/10.1016/j.eap.2024.09.008>

Myroslava Bublyk, Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor, Management and International Business Department, Lviv Polytechnic National University, Ukraine

Tetiana Pikhniak, Candidate of Economic Sciences, Assoc. Prof., Assoc. Prof. of Department of Management, Finance, Banking and Insurance, Khmelnytskyi University of Management and Law named after Leonid Yuzkov, Ukraine, Ukraine

Formulation of fiscal policy in the context of the development of international economic activity

Abstract

Introduction. The development of international economic activity (IEA) requires the adaptation of fiscal policy to ensure competitiveness and sustainable economic growth. The features of fiscal and customs policy are becoming particularly relevant in the context of globalization, because effective management of tax and customs instruments determines the country's ability to integrate into the world economy, stimulate trade and attract investment.

Purpose. To study approaches to the formation of fiscal policy in the context of the development of the IEA to increase the competitiveness of Ukraine.

Method (methodology). In the process of work, the methods of analysis, synthesis, comparison, justification, abstract-logical, graphic and tabular methods were used.

Results. In the context of the IEA, the features of fiscal and customs policies were studied, their components, instruments, differences and spheres of influence were highlighted. It is substantiated that customs policy is subordinate to the general fiscal policy, since fiscal policy covers both internal and external aspects of the economy, regulating state revenues and expenditures, and customs policy focuses only on foreign economic activity.

Modern approaches to the formation of fiscal policy are considered, their classification is carried out in 6 key areas: harmonization, fiscal stability, tax innovation, stimulation of the MER, digitalization and global adaptation.

A comparison of existing tax and customs instruments for stimulating the MER and attracting investments in Ukraine and China is carried out. A significant difference in the effectiveness of their application is established, due to the existing tax and customs privileges in China and weak infrastructure support for customs procedures in Ukraine. It is revealed that China's customs policy is adapted to the needs of the international market due to the functioning of special economic zones (SEZs). Ukraine's tax policy needs to be improved in terms of transparency, digitalization and support for innovative sectors. It is recommended to expand tax and customs incentives in Ukraine by simplifying customs procedures and introducing digital tools. It is proposed to start improving fiscal policy by harmonizing Ukrainian tax and customs legislation with EU and WTO requirements.

Keywords: fiscal policy; international economic activity; economic development; Ukraine; China.

Cite as: Bublyk, M., and Pikhniak, T. (2025). Formulation of fiscal policy in the context of the development of international economic activity. *Economic analysis*, 35 (1), 292-301. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.01.292>